

מכון שלום הרטמן

חג החנוכה הוא חג האור. בשיא החורף, כאשר הלילות ארוכים וחשוכים, קבעה המסורת היהודית להדליק נרות ולהאיר את הבית וסביבתו הקרובה. על פי המסורת, הדלקת הנרות מטרתה לפרסם את נס חנוכה. ניתן גם לפרש את הדלקת הנרות באופן סמלי ולבחון את המשמעות של האור כמסמל תכנים מסוימים.

בשיעור זה נבחן את האור כמשל לנתינה. כשם שהנר מפיק את האור שלו, כך יכול כל אחד מאתנו להפיק ברבים את האור שלו – את עצמיותו, את כישרונותיו הייחודיים, את התכונות בהן הוא מצטיין ובכך ליהנות את הרבים.

מטרות השיעור:

1. התלמיד יבחין בין נתינה הבאה על חשבו הנותן לנתינה שאינה באה על חשבון הנותן.
2. התלמיד יבין שלכל אחד מאתנו יש מה לתת לסביבה ולא דווקא דברים חומריים.

מבנה השיעור:

1. הפעלת פתיחה.
2. לימוד מקור: במדבר רבה יג'.
3. מקרה מבחן – דיון בסיפור. (הסיפור מורכב משני חלקים. בין שני החלקים ישנו דיון).
4. הפעלת סיום.
5. דיון סיכום.

כיתה ז' ◀ האור כנתינה

סיפור חינוך
חינוכה

מהלך השיעור

הפעלת פתיחה

כל תלמיד ירשום על פתק שני דברים: דבר כלשהו שהיה רוצה לתת לאדם קרוב (חבר, בן משפחה) ודבר כלשהו שהיה רוצה לקבל מאדם קרוב. לאו דווקא חומרי. המורה יאסוף את התשובות ויחלק אותן לשני טורים (ללא הסבר על המאפיין כל טור): טור ראשון: נתינה שבאה על חשבון הנותן. (למשל - חפץ כלשהו, משהו בעל ערך כספי). טור שני: נתינה שאינה באה על חשבון הנותן (עצה טובה, חיוך, חפץ בעל משמעות מיוחדת שאינו בעל ערך כספי גבוה).

נקודות לדיון

- ◀ זהו את עיקרון החלוקה בין הטורים או תנו כותרת לכל טור.
- ◀ איזה מצב הייתם מעדיפים כל אחד מסוגי הנתינה? הדגימו.

נרשום על הלוח את המקור:

אדם מדליק נר מנר, הנר דולק וחברו אינו חסר.
(במדבר רבה, פרשה י"ג)

לימוד מקור

נקודות לדיון

- ◀ מה מסמל הנר בפתגם זה?
- ◀ האם תוכלו לתת דוגמאות נוספות לנתינה שאינה באה על חשבון הנותן?

ניצן הגיעה בתחילת השנה לגור במושב. ילדי המושב גדלו יחד והם מכירים זה את זה היטב. הם פגשו את ניצן בהסעה לבית הספר אך אף אחד מהילדים לא חשב לפתוח איתה בשיחה. ניצן שמרה אמנם על קשר עם חבריה מבית הספר הקודם. אולם ככל שעבר הזמן, הקשר עם חבריה מהעבר הלך ונחלש. ניצן חשה בדידות רבה. באחד הימים עלתה ניצן להסעה. כדרכה שמה את האזניות והחלה להקשיב למוזיקה. לפתע התקרבה אליה נטע, אחת מבנות הכיתה, ובידה מעטפה.

מקרה מבחן

נקודות לדיון

- ◀ מה לדעתכם היה במעטפה?
- ◀ לו הייתם במקומה של ניצן, מה הייתם רוצים שיהיה במעטפה?
- ◀ ניתן לעשות משחק תפקידים ולבקש משני תלמידים לגלם את ניצן ואת נטע ולבקשם להמציא סוף לסיפור.

המשך הסיפור:

בתוך המעטפה הייתה הזמנה למסיבת יום הולדת. את אותו רגע קטן ניצן לא תשכח.

נקודות לדיון

- ◀ האם לדעתכם הייתה יכולה להיות במעטפה מתנה שהייתה משמחת את ניצן יותר מאותה הזמנה?
- ◀ האם נטע הפסידה משהו בכך שהיא הזמינה את ניצן ליום ההולדת?
- ◀ האם נטע הרוויחה משהו בכך שהזמינה את ניצן ליום ההולדת?

כל תלמיד ירשום דבר כלשהו שהוא יכול לתת לחבריו לכיתה מבלי להפסיד. התלמידים ישתפו את הכיתה במה שרשמו.

הפעלת סיום

נקודות לדיון

- ◀ האם לכל אחד מאתנו יש מה לתת לסביבה?
- ◀ כיצד ניתן להפוך את הנתינה הלא חומרית לחלק מהמציאות שלנו ככיתה וכחברה בכלל?